

כניסת שבת:
ירושלים: 16:07
ת"א: 16:21
חיפה: 16:11
באר-שבע: 16:26

יציאת שבת:
ירושלים: 17:23
ת"א: 17:25
חיפה: 17:22
באר-שבע: 17:27

יריית פתיחה / אישי פרי

1. דף תורה בכריך של גרמני!

ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה (שמות ו, ט)

ר' דוד וייס, ידוע הוא במחנה אושוויץ, כאיש שבקי בכל רז של תורה. לא היית יכול למצוא דף מן התלמוד שאינו רגיל בו - ישר והפוך. וכאשר הנידו אותו הנאצים למחנה עבודה סמוך, החל מקבץ לומדים לשיעור במסכת שבת - אותה זכרו רבים מן יושבי המחנה. השיעור, בלי ספרים היה. הכל, מן הזיכרון. פעם, באורח מופלא למדי - כך שח לנו בספרו "עלה לא נידף" - פגש ר' דוד בשומר חמור-סבר שטועם מכריך העטוף בדף של ספר שולחן-ערוך 'אורח חיים', ומיד הוא נפל לרגליו בבכייה: 'אנא, תן לי, בבקשה, את הדף ממנו למדתי בבית תדיר...!'. באורח חריג למדי, נעתר הנאצי לבקשתו. הדף הזה - למותר לציין - הפך למרווה רוחני ונפשי לנפשם הרצוצה של מתיסרי המחנה. ורבי אפרים פישל רבינוביץ', השם יקום דמו, מרבני גטו לודז' מחדד היה כשדמעות רותחות מבצבצות מבין ריסי עיניו: "רק בכח התורה נוכל לסבול את הצרות שבאו עלינו". פשרו של מצב ואידיאה - כבר בפרשתנו:

הנה כי-כן: בני ישראל גוחנים אל התבן והקש של מצריים. וכאשר ישמיע לעבדי-פרעה דברי-גאולה, מוחם לא יקלוט כלל רחש-בחש רוחני כזה. ראשם כעת בבעתה מפני הנוגשים הקפדניים. אלא, שלדברי רבי חיים בן עטר בחיבורו הנודע 'אור החיים', רק העובדה שלקו בעם היהודי גם ב"קוצר רוח", היינו - קוצר רוחני מתורה, לכך לא היה פנוי מוחם לדבריו הנעלים של מנהיגם משה. אילולא כן - הוא מדגיש - התורה מרחבת ליבו של אדם, והיו קולטים הדברים, גם אם ראשם ב"עבודה קשה". הוי-אומר: אם היו המה אנשי מצריים אנשי-תורה, גם בתוהו אנושי שכזה - היו מסוגלים לתת דרוך לנפשם הפעלתנית ולהאזין לדבריו הארוכים של משה!

כה מפעים הוא הדבר! כמה שמענגת היא ההבנה! שכן, שוו בנפשכם, איך נראים המה יהודי-מצריים, נושאי העול הפרעוני; בקושי תנומה יתנו לעפעפיהם, ואף אל הבוקר יקומו בעיניים טרוטות בדרך לעוד יום של עבודת פרך מתישה, תחת עול נוגש, המעיק. אוי, כמה שמעיק.

אולם, לפי 'אור החיים', אילו היו אלו אישי-תורה, הייתה התורה מרחיבה ליבם, וזו הייתה מעניק להם אורך-רוח להאזין

השבוע בגליון:

4

"מדעים ויהדות"
מציג: מבצע 'עונג שבת'!

הזעקה ברחוב
שדרות בן צבי...

3
2

הסנה - איננו אוכל!

כך תמוססו כל עצבים!

3
5

הגיליון יוצא לאור על-ידי
מכון "בלבבי" - יהדות
מלב אל לב

גיליון "פרשתי{י}ת השבוע" - לאנשים שחושבים קצת יותר.

עורך ראשי: אישי פרי ומשפחתו. יועץ תוכן: יצחק העברי. לקבלת הגיליון - מייל המערכת:
abyisrael@gmail.com פלא': 0504116867. לפרסומות והנצחות פנה לפל': 0527697719

יריית פתיחה / אבישי פרי (המשך)

לחזיונות-גאולה עתידיים - גם בשעת מצוק בלתי-נתפסת זו! בלתי-ייאמן!

ברי-לנו כי לתורה כח אנרגטי על-טבעי שהודף מידית כל תלאה וצוקה!

יעיד גם יעיד הוא ר' דוד וייס. פניו, כמו גם של חבריו, בהולות ומפוחדות. פיו בקושי ראה לחם טרי באחרונה. וגופו מצומק וכחוש עד להחריד. רואים עליו, הנה שימו-עיניכם, איך שהגמרא נותנת לו - ליהודי של החושך - אור זהרורי בקצה המנהרה!

בעיניך אתה חוזה ובליבך הינך חש, שאי-שם במסתרים, כאשר אותה קבוצת יהודים מתעטפת בהמיית-לב משתוקקת לקל-חי, העיניים הכבויות מיגון, הנה-הן לפתע נעורות, והפנים הכחושות מרעב ומחסור, לפתע מצהיבות יותר ויותר מנחת יהודית אמיתית!

זוהי אמת שקופה!

הסימבוליקה של רוח ייחודית זו - שנעה מעל הרהורי הזמן העלובים - היא רות. למרות שהרפתקאות רבות עדו עליה, היא ממשיכה לבדוק באורח עיקש בחמותה נעמי ובאורחותיה. "כי המוות", היא מצהירה, "יפריד ביני ובינך!". רות מבטאת את העוז שהתורה מוסכת בדם של האדם. זהו עוז שאין לו מלל לביטוי. שכן, ידובר באנרגיה על-טבעית.

רות, היא אשת התלאה הקלאסית; אוכלת היא מרורים בכל רק אשר תפנה, אבל דווקא משום-כך היא חשה שהדבקות שלה באידישקייט, הם המזור שלה.

הם אפוא הקרש-הצלה שלה לבל תיסחף במערבולת המעיקה של חיי המכאוב.

הצהרתה של רות - כה עמוקה היא! היא בעצם המשמעות של האמרה התנכית "ש"כי הם חיינו", ברובד הפשטני שרק יכול להיות.

הסנה היהודי - כך נראה - לעולם לעולם איננו אוכל!

בגדר דין 'זכיה' (ג)

בשני השבועות האחרונים דנו במדור זה בשני פנים בעניין דין 'זכיה', ונראה כי שניהם חופפים זה לזה:

הנה, אם גדר זכיה הוא **בעבור** השני לבד, והיינו - שאין הוא מחיל ופועל החלות, משכך אין צורך אף לדון האם רצונו האישי הולם את הזכות המוקנית לו, ואף אם היא בעצם זכות, די לנו בכך כדי לזכותו בעצם!

ומעתה אפוא הפרמטר המגדיר את הזכות הינו דווקא עצם הזכות—ולא כלפי מי שמזכה זו עבורו.

אכן, אם גדר הזכות מתחילה מכוחו או מטעמו של מי שזכין לו הזכות, הרי שבוודאי יכול הוא להחיל לעצמו זכות, רק כאשר בעיניו היא אכן כזו. מבלעדי כך, הפעולה הינה כזב בעליל.

ואגב, יש להוסיף ולהטעים באת עוד: ראו עוד ב'תוספות' שם שיישבו תמיהתם בגר קטן, שזכיותו מועילה, אף אם זכיה מטעם שליחות ואין שליחות לקטן, משום ש"הוא כישראל לעניין זכיה, כיוון שעל-ידי זכיה זו נחשב ישראל".

והרבה תמהו: כלום מיהן יהיה ישראל טרם עתו, ומה לנו שפעולה זו תהווה אותו לישראל שבכוחו להחיל חלות - עוד טרם אכן טבל וביצע את הליך הגירות. (ואכן, מצינו כבר דוגמת זאת בתלמוד: "באין כאחד" - שפעולה שיכול לחול רק עם תום חלות הפעולה, היא עצמה מעניקה כח לפעולה, כדי זו תתקיים ותחול).

ונראה, שביאורו הוא, שסברו ה'תוספות' שגדר דין זכיה, הינו שזכין בעבור האדם, ולא מכוחו, ולכך די לנו בעובדה שיתהווה ישראל בעתיד, כלא הישראליות שלו היא מחילה החלות!

אלא, שמדבריהם לעיל משתמע כי סבורים שבזכיה זקוקים אנו לדין 'שליחות' שיחול, משום שהלא כתבו שזו מועילה רק משום שאנו עדים שוודאי חפץ היה למנות רעהו לשליח..

רגע של מחשבה / רגע - על החיים

מי שמאמין - לא מפחד

החיים—כמו בחיים—מזמינים איתם דילמות ומבוכות. קשה למצוא איש שיהא חף מהם.

הפתרון - או ליתר דיוק נצירת הבעיה של המצב—נעוץ באמונה. יהודי מאמין עשוי להישיר מבט מול הטראגיות הגדולה ביותר ולהביט בה בשלווה וברוגע. כן, לא פחות מכך.

בימי השלג האחרונים, קיבל האדם - החש גדול מן החיים ומנווטם לעיתים, את המכה הגדולה ביותר ל"אני" שלו. לפתע כל כוחו המתרברב התמוסס כלא-היה.

לפתע מצא עמו בלי צרכים אלמנטאריים - גם אם מדינה שלמה תירתם לסייע לו באלו. מחולל השלג עצר לו את החיים. ירצה - או לא ירצה.

היהודי המאמין, מכיל ומבין כי אם האוטובוס איחר לו בתחנה, כך צריך היה לקרות. הוא נותר שליו ורגוע. כאילו מאום לא אירע עימו..

כי רק מי שחושב עצמו למוביל את החיים - חושש מתלאותיהם!

נקודה טובה.

הזעקה ברחוב שדרות בן צבי

אומרים היו, שגם בימי-שלגים, זעקה כמות שנשמעה במורדות רחוב בצלאל פינת רחוב בן צבי בירושלים בחמישי של השלג, לא נשמעה.

ובמה דברים אמורים? מעשה שהיה כך היה: הגב' ד' פ' [62], צעדה לאיטה ברחוב המפורסם, כשפתיתי השלג עשו דרכם ארצה. ולפתע נפתח חלון רכב ובו זוג יהודים שאינם שומרי מצוות. "אין לך מה לעשות בשלג!", זעקה-חרצה בהיסטריה, היושבת ליד הנהג, ופקדה על האשה החרדית המבוגרת להיכנס ברכב החמים. "זהו קור מסוכן. את מבוגרת..", הוסיפה עוד.

בתחילה מיאנה האשה להיכנס ברכב, אולם לאחר הפצרות מרובות מצד זו שברכב היא נאותה. מכיוון שהרכב עצמו הסתבך לו במעבה השלג, הוא נע בקושי, במשך 45 דקות תמימות, עד שהגיע אל מחוז-חפצה של הראשונה.

"הפתיעה אותי", הפטירה לאחר-מכן זו, "הדאגה הערנית והכנה של בני הזוג כלפיי, ואני מודה להם על-כך מקרב לב".

פינת:

מדעים ויהדות

מתנה טובה שכולה עונג שבת

בבית ספר "מדעים ויהדות" בחדרה הוחלט להעביר את נושא השבת כתוכנית שנתית לכלל הכיתות, כשהמסר הוא, שבת היא עונג שבת, זו מתנה ועלינו לקבלה בצפייה ובשמחה וליהנות ממנה. כיוון שהתוכנית עוברת בכל הכיתות מותאמת לכל גיל צורת ההנגשה. התלמידים קיבלו קלסר יפיפה ובו הונחו שירי שבת, סיפורי שבת לצד הלכות שבת. המנון שבת נכתב במיוחד לכבוד התוכנית והילדים שרים ושומעים אותו כצלצול המסיים את לימודי השבוע.

ועוד בתוכנית: מבצע הכנות לשבת, כל ילד וילדה קיבלו על

בתמונה: לוגו התוכנית.

עצמם להשתתף בהכנות לשבת ולספר כיצד התכוננו. תלמיד שצובר את מספר ההכנות המרבי וכיתה אשר צוברת את מספר ההכנות הגדול ביותר

זוכים בפרס. כל שבוע ישנה הגרלה והזוכים מצטלמים לתמונת ענק שנתלית במסדרון בית הספר. מה הם עושים לכבוד שבת? אופים עוגה, מבשלים, מצחצחים נעליים, עורכים שולחן, מכינים בגדים יפים ועוד רעיונות נפלאים, הכל לכבודה של השבת. נציין כי בית ספר "מדעים ויהדות" מכיל אוכלוסייה מגוונת בעלת השקפות עולם שונות ומגוונות. הם מגיעים לבית הספר בכדי לקבל תוספת של ערכים, מסורת, הווי יהודי לצד תכנית לימודים הכפופה לתוכנית הליבה. כה-מרגש לראות משפחות רחוקות שמקבלות את עונג השבת לבתייהם בזכות ילדיהם.

בכל שבוע מתקבצות מספר כיתות הורים ותלמידים לסעודת עונג שבת מלווה בתוכנית אומנותית שהילדים מכינים: מצגת, סרט, הופעה לצד שולחן ערוך על כל סממני השבת, הרצאה ותקרובת שבתית אותנטית.

יו"ר "מדעים ויהדות" הרב בן ציון נורדמן, המשמש גם חבר מועצת העיר חדרה, טורח מדי שישו לחלק ממתק של שבת בכל הכיתות ובגנים בכדי לענג ולהאהיב את השבת על הילדים, שכן שבת על כל המשתמע מכך, היא מהיסודות החזקים של עם ישראל, והעונג הוא להעביר לתלמידים את המתנה היקרה הזו.

פרשנות השבוע

הרב שמעון יוסף חלוץ
מגיד-שיעור, אלעד

זכות קיומנו בארץ ישראל

בפרשתנו אנו מוצאים את ארבע לשונות הגאולה: והוצאתי, והצלתי, וגאלתי, ולקחתי. ארבעת לשונות הללו מהוות יחדיו מקשה אחת של גאולה שלמה, יחידה בלתי ניתנת להפרדה. רק בהצטרף כולן יחד, ניתן לכנות את הגאולה בשמה, ולייחס לה את מעלתה.

כי אומנם, אנו נוטים לפרש את משמעות ה'גאולה' - כ'ציאה מעבדות', במובן הפיזי, אולם לאמיתו של דבר, זו טעות, טעות מוחלטת. אומנם 'ציאה מעבדות נודעת חשיבות גדולה, אולם עדיין אין זו 'גאולה שלמה'. אילו היו בני ישראל יוצאים ממצרים, אולם לא היו זוכים לגאולה רוחנית, שכוללת את ביטול כל ההשפעות הרעות שהם ספגו בתקופת שעבודם - לא היה בכך די!

הוא אומר, מתי הייתה גאולתם של ישראל שלמה? רק בזמן המתואר בלשון הרביעית מלשונות הגאולה, רק כאשר 'ולקחתי', כאשר הקב"ה לקח אותם לעם ונתן להם את תורתו תורת אמת! רק אז הושלמה למעשה הגאולה, ובני ישראל ראוים היו לרשת את הארץ שהובטחה לאבותיהם, את ארץ ישראל.

אומר מעתה, כי לא בכדי נכללה לשון 'ולקחתי' - בין ארבעת לשונות הגאולה, שכן היא תופסת מקום של כבוד בגאולה השלמה אשר לא הייתה אפשרית בלעדיה!

את זאת צריכים אנו לזכור היטב גם בזמננו. אומנם אנו מחזיקים כיום בארץ ישראל, אולם אסור לנו לטעות ולחשוב שאחיזתנו בארץ מבוססת על רצונם הטוב של אומות נהמאוחדות העולם... אנו מחזיקים בארץ ישראל - מכוח הבטחתה של התורה הקדושה, מכוח אותה לקיחה שלקח אותנו הקב"ה לו לעם!

אם ח"ו נעזוב את התורה ותקום מדינה שהיא בבחינת 'עם ככל העמים' - אזי נאבד באופן מידי את זכותנו בארץ המובטחת, והתוצאות עלולות להיות הרות אסון!

~~~~~

לתגובות והערות: shimonyo@gmail.com

054-3299329

יעדי סכון "בלבבי" - יהדות מלב אל לב:

- פעילות לקידום החזון שהכריז עליו נשיא המדינה בעבר: "ארון ספרים יהודי" - במסגרתו יעשה כל מאמץ בכדי להנגיש את ארון הספרים היהודי-בסיסי לכל בית-אב בישראל, וזאת לאור הבורות הפושה בקרב הנוער.
- לקדם פעילויות הסברה יהודית ערכית ומעמיקה דרך ביטאון שבועי/ חודשי בשם "פרשני" (פרשנות השבוע), שיכיל כר נרחב של טורים של אישי-דעת מובילים בשלל תחומים הנוגעים לחינוך, כמו גם פרסום טורים בעלוני שבת יודעים, ועוד כהנה, בתחום פרשת השבוע והאקטואליה המשתרגת ממנה.
- פעילות כזו ואחרת לרתימת שלל הארגונים העוסקים בפעילות יהודית לבבית עם קהלים ישראליים לפורמים מאוגדים. זאת בנוסף לרתימת אישי תקשורת מובילים בחברה הישראלית לשם פעילות זו.